

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 5CoP/89/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3814210242
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 02. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Zajacová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2015:3814210242.1

Rozhodnutie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Zajacovej a sudcov JUDr. Márie Vrtochovej a JUDr. Denisa Vékonyho vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti 1/ O. I., narodeného XX.X.XXXX, bytom X. XXX a 2/ Q. I., narodenú XX.X.XXXX, bytom X. XXX, obaja v konaní zastúpení opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v X., deti rodičov: matky I. G. K., štátnej občianky Slovenskej republiky, bytom X. XXX a otca O. I., štátneho občana Slovenskej republiky, bytom Q.R., I. Z. XX o návrhu matky na zvýšenie vyživovacej povinnosti otca na maloleté dieťa a vzájomnom návrhu otca na zníženie vyživovacej povinnosti otca na maloleté deti, na odvolanie otca proti rozsudku Okresného súdu Prievidza 5CoP/89/2014-47 zo dňa 24. septembra 2014, jednohlasne takto

r o z h o d o l :

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o zvýšení vyživovacej povinnosti otca na maloleté deti m e n í tak, že zvyšuje vyživovaciu povinnosť otca k maloletému O. I., narodenému XX.X.XXXX zo sumy 100,- eur mesačne na sumu 125,- eur mesačne a k maloletej Q. I., narodenej XX.X.XXXX zo sumy 100,- eur mesačne na sumu 115,- eur mesačne s účinnosťou od 1.5.2014, ktoré je povinný platiť k rukám matky maloletých detí vždy do 15.-teho dňa v mesiaci, ktorý predchádza mesiacu, za ktorý sa výživné poskytuje.

Nedoplatok na zročnom zvýšenom výživnom na maloletého O. I. za čas od 1.5.2014 do 28.2.2015 vo výške 235,- eur súd p o v o ľ u j e otcovi splácať popri bežnom výživnom v mesačných splátkach po 30,- eur k rukám matky maloletého dieťaťa, až do úplného vyrovnania nedoplatku s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia.

Nedoplatok na zročnom zvýšenom výživnom na maloletú Q. I. za čas od 1.5.2014 do 28.2.2015 vo výške 135,- eur súd p o v o ľ u j e otcovi splácať popri bežnom výživnom v mesačných splátkach po 20,- eur k rukám matky maloletého dieťaťa, až do úplného vyrovnania nedoplatku s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia.

Týmto sa m e n í rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota č.k. 1P/2/2009-37 zo dňa 1.12.2009 v časti vyživovacej povinnosti otca k maloletému O. I., narodenému XX.X.XXXX a k maloletej Q. I., narodenej XX.X.XXXX.

II. Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o zamietnutí návrhu otca maloletých detí na zníženie vyživovacej povinnosti p o t v r d z u j e.

III. Žiaden z účastníkov n e m á p r á v o na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zvýšil vyživovaciu povinnosť otca k maloletému O. zo sumy 100,- eur mesačne na sumu 150,- eur mesačne a k maloletej Q. zo sumy 100,- eur mesačne na sumu 150,- eur mesačne s účinnosťou od 1.5.2014, ktoré uložil otcovi maloletých detí platiť k rukám ich matky vždy do 15.-teho dňa v mesiaci, ktorý predchádza mesiacu, za ktorý sa výživné poskytuje, zročné výživné od 1.5.2014 do 30.9.2014 na obe maloleté deti celkom v sume 570,- eur otca zaviazal splácať v mesačných splátkach v sume po 50,- eur spolu s bežným výživným s účinnosťou od mesiaca nasledujúceho po právoplatnosti rozsudku až do zaplatenia pod následkom straty výhody splátok. Týmto zmenil rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota č.k. 1P/2/2009-37 zo dňa 1.12.2009 v časti vyživovacej povinnosti otca k maloletému O. a k maloletej Q.. Návrh otca maloletých detí na zníženie vyživovacej povinnosti zamietol a o náhrade trov konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Na odôvodnenie svojho rozhodnutia vo veci samej súd prvého stupňa uviedol, že matka maloletých detí sa svojím návrhom domáhala zvýšenia vyživovacej povinnosti otca na maloletého O. a maloletú Q. zo sumy 100,- eur mesačne na sumu 200,- eur mesačne na každé dieťa. Otec maloletých detí podal vzájomný návrh na zníženie svojej vyživovacej povinnosti k obojm maloletým deťom zo sumy 100,- eur mesačne na sumu 50,- eur mesačne. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota č.k. 1P/2/2009-37 zo dňa 1.12.2009 bola uzavretá rodičovská dohoda, v zmysle ktorej sa otec zaviazal prispievať na výživu maloletých detí po 100,- eur mesačne. V súčasnosti je matka maloletých detí poberateľkou rodičovského príspevku v sume 249,50 eur mesačne a prídavku na dieťa celkom v sume 115,50 eur mesačne. Jej manžel je samostatne zárobkovo činnou osobou a za rok 2013 jeho základ dane predstavoval sumu 6.676,84 eur. Matka žije v rodinnom dome spolu s jej rodičmi, manželom a piatimi maloletými deťmi, pričom dve z nich (dvojičky) majú v auguste 2014 2 roky a pochádzajú z terajšieho manželstva. Maloletého X. G., ktorý má 5 rokov si súčasný manžel osvojil. Mesačné náklady matky na domácnosť sú : plyn 19 eur, električka 36,50 eur, električka 50,- eur, voda 35 eur, internet 13 eur, hypotéka 308 eur, úver na bývanie 323,- eur, drevo 700,- eur ročne. Na nákladoch s bývaním a stravou sa podieľajú aj rodičia matky. Mesačné náklady v súvislosti so starostlivosťou o maloletého O. a Q. sú cestovné 40,- eur, životné poisťky 40,- eur, potreby do školy 30,- eur, oblečenie a obuv 50,- eur, strava 430,- eur, ostatné náklady okuliare Q. 100,- eur, návšteva u psychológa jedno vyšetrenie 15,- eur a náklady na vyhotovenie znaleckého posudku 60,- eur, návšteva zubára 20,- eur, pomôcky na nový školský rok /zošity, perá, písacie potreby, pomôcky na výtvarnú výchovu, kružidlá, pravítka, prezuvky, tenisky na TV/ cca suma 70 až 100,- eur jednorázovo, počas školského roka na pracovné zošity O. v sume 15,60 eur, Q. v sume 19,- eur. Od mája 2014 matka, pre zlý prospech a na odporúčanie školy, začala matka s maloletým O. navštevovať súkromného detského psychológa, kde zatiaľ za dve sedenia zaplatila poplatok dvakrát po 15,- eur, za psychotesty a znalecký posudok matka zaplatila poplatok 60,- eur. Maloletá Q. začala v tomto školskom roku navštevovať tanečný krúžok s pravidelným polročným poplatkom 50,- eur, maloletý O. má záujem o krúžok Karate v X. , chce ho tento školský rok navštevovať, a to trikrát týždenne pričom matka už má prihlášku a potrebuje už len potvrdenie od detského lekára o zdravotnej spôsobilosti maloletého. Mesačný poplatok na tento krúžok je 20,- eur. Otec maloletých detí je policajt a v období od augusta 2013 do júla 2014 bol jeho priemerný mesačný zárobok spolu s daňovým bonusom v sume 21,41 eur mesačne celkom 835,16 eur. Jeho družka, s ktorou žije v spoločnej domácnosti a vychováva spoločného syna poberá prídavok na dieťa vo výške 23,52 eur a rodičovský príspevok vo výške 203,20 eur mesačne. Jeho mesačné náklady na domácnosť sú: úver 206,60 eur mesačne, spotrebný úver 25,36 eur mesačne, debet na účte 39,10 eur, nájomné za byt 82,45 eur mesačne, poplatok správa bytu 42,28 eur, rýchla pôžička 99,50 eur mesačne, plyn 53,- eur mesačne, elektrina 45,- eur mesačne, satelit 10,90 eur mesačne, internet 11,62 eur mesačne, úver 15,50 eur mesačne, telefón 40,- eur mesačne, lieky na vysoký krvný tlak 3,57 eur mesačne, cestovné benzín 30,- eur mesačne, autobus 13,30 eur mesačne, ročná platba za komunálny odpad 22,- eur, pričom otec uviedol, že je dlžný Obecnému úradu v Q.R. sumu 66,- eur, ktorú spláca v 2 splátkach po dohode s úradom. Dňa 18.6.2012 sa otcovi maloletých detí narodil syn E.. Deti družky F. a D., s ktorými býva v spoločnej domácnosti, sú vo veku 17 a 18 rokov, na obe deti je určená vyživovacia povinnosť po 80,- eur, pričom ich otec si vyživovaciu povinnosť neplní a prebieha exekúcia voči nemu na sumu asi 3000,- eur. Otec uviedol, že zo zrušených životných poisťiek maloletých detí mu bola vyplatená suma 1233,60 eur. Otec maloletých detí je majiteľom osobného motorového vozidla Daewo Lanos rok výroby 1998. Uvedené skutočnosti súd prvého stupňa posúdil podľa § 62 ods. 2, 4 a 5, § 75 ods. 1 a 2, § 76 ods. 1, § 77 ods. 1, § 78 ods. 1 a 3 Zákona o rodine a uviedol, že od posledného rozhodovania vo veci výživného otca na maloleté deti došlo k zmene pomerov oproti pomerom, z ktorých súd vychádzal v rozsudku z roku 2009. Deti vyrástli a zvýšili sa ich potreby. V čase poslednej úpravy vyživovacej povinnosti mal maloletý O. 8 rokov a maloletá Q. 6 rokov, matka bola nezamestnaná, ale pracovala na základe dohody formou dobrovoľníckej služby a

v tej súvislosti poberala príspevok na aktivačnú činnosť v sume 5.130,- Sk v prepočte 170,28 eur, bývala spolu s maloletými deťmi v podnájme v 1,5 izbovom byte s mesačným nájomným 5.400,- Sk v prepočte 179,25 eur. Otec maloletých detí bol zamestnaný, v tom čase žil so svojou družkou v 3-izbovom byte a na nájomné spolu s inkasom prispieval sumou 3.500,- Sk v prepočte 116,7 eur mesačne. Jeho priemerný čistý mesačný príjem bol 20.765,- Sk v prepočte 689,27 eur. Maloletý O. má v súčasnosti 13 rokov a maloletá Q. 11 rokov, s tým nepochybne súvisí aj objektívne zvýšenie nákladov v súvislosti so starostlivosťou, dieťa sa dostáva na ďalší stupeň vývoja a to ako z hľadiska biologického, kedy rastie a menia sa aj jeho stravovacie potreby, tak aj mentálneho a v konečnom dôsledku aj spoločenského vývoja, kedy sa zapája do nových vzdelávacích či záujmových činností, čo so sebou prináša zvýšené náklady. Z vykonaného dokazovania jednoznačne vyplynulo, že u maloletých došlo k preukázateľnej zmene pomerov a zvýšili sa ich odôvodnené pomery. U maloletého O. vyvstala od mája 2014 tiež potreba odbornej psychologickkej pomoci v súvislosti s problémami v škole, prejavil tiež v tomto školskom roku záujem o mimoškolskú činnosť v podobe krúžku karate mimo miesta svojho bydliska. U maloletej Q. od poslednej úpravy, kedy mala 6 rokov taktiež vzrástli náklady na stravu, hygienu ako aj ošatenie. Začala navštevovať tanečný krúžok mimo miesta jej bydliska, potrebuje okuliare /s čím aktuálne súvisí jednorazový výdavok 100,- eur/ a od poslednej úpravy mala tiež zdravotné problémy súvisiace s dolnými končatinami. V tejto súvislosti je však potrebné tiež uviesť, že na zvýšenie výživného síce postačí už podstatná zmena pomerov na strane oprávneného subjektu v danom prípade maloletého dieťaťa, pričom u povinnej osoby k výraznej zmene pomerov, napr. v podobe zvýšenia životnej úrovne dôjsť nemusí. Otec maloletých detí mal v čase pôvodného rozhodnutia príjem 20.765,- Sk v prepočte 689,27 eur a jeho náklady na bývanie predstavovali sumu 3.500,- Sk v prepočte 116,19 eur, bol zaviazaný vyživovacou povinnosťou k deťom po 100,- eur a platil životnú poisťku na O. 11,22 eur a Q. 14,05 eur mesačne, ktorú ako sám uviedol od 1.8.2009 navýšil a platil túto následne v sume po 15,- eur mesačne na každé dieťa. Z dôvodu vykrytia životných potrieb a potreby uhradiť svoje dlhy otec vo februári 2012 požiadal o zrušenie životných poisťok a v mesiaci marec 2012 boli poisťovňou obe životné poisťky detí zrušené s výplatom „odborného“ na účet otca, je teda nepochybné, že výdavok na strane otca v sume 2 x 15,- eur v tomto momente otcovi zanikol a na základe tejto skutočnosti vznikol výdavok na strane matky 2 x 20,- eur/mesačne, ktorá po tom, ako sa dozvedela, že otec deťom životné poisťky zrušil, považovala za potrebné im založila nové životné poisťky. K výške „odborného“ 1.233,66 eur, ktorú udáva otec ako sumu, jemu vyplatenú poisťovňou po zrušení poisťok a ktorej výšku matka namietla v tom zmysle, že sa v skutočnosti jednalo o sumu viac ako 2.000,- eur /o čom predložila doklady, tieto však nie sú opatrené potrebnými úradnými náležitosťami ako pečiatka a podpis spoločnosti, ktorá tieto listiny vystavila, preto ich súd nepovažoval v konaní za relevantný listinný dôkaz/ súd poukazuje na skutočnosť, že sa v konaní nezaoberal výškou reálne vyplateného „odborného“, ale pri svojom rozhodovaní mal na zreteli, že síce jednorázovo, ale príjem otca navýšený nepochybne zrušením oboch poisťok bol a to minimálne v otcovom priznanej sume 1.233,66 eur. V konaní podľa názoru súdu nebolo preukázané ani tvrdenie otca, že sa mu znížil plat o cca 20,- eur, nakoľko z predložených potvrdení o výške jeho zárobku je nepochybné, že dosahuje priemerný čistý mesačný zárobok 813,75 eur a spolu s daňovým bonusom 21,41 eur celkom v sume 835,16 eur /v porovnaní so zárobkom v roku 2009 kedy bol jeho priemerný čistý zárobok 689,27 eur/, náklady na bývanie predstavujú sumu spolu so službami PEPAS s.r.o. 124,73 eur. Otcovi sa narodil 8.6.2012 syn E. O., čím mu vznikla ďalšia vyživovacia povinnosť. V spoločnej domácnosti žije s matkou tohto dieťaťa a jej dvoma deťmi z predchádzajúceho vzťahu. Otec v rámci pravidelných mesačných výdavkov a nákladov na domácnosť argumentoval potrebou splácať viaceré úvery. Spláca rýchlu pôžičku S. 99,50 eur mesačne, ktorú však začal čerpať v marci 2009 t.j. ešte pred poslednou úpravou vyživovacej povinnosti rozsudkom z 1.12.2009. Pôžičku s C. F. H., a.s. s mesačnou splátkou 15,44 eur začal čerpať v mesiaci október resp. november 2013, pričom z predloženého listinného dôkazu vyplýva, že v čase, kedy otec o pôžičku požiadal jeho priemerný mesačný príjem podľa v listine uvedeného údaju dosahoval sumu 850,- eur a celková výška mesačných splátok sumu 320,- eur. K výške splátky úveru zo Q. Q. 206,60 eur podľa zmluvy o stavebnom sporení zo dňa 27.11.2012 otec uviedol, že v roku 2012 mu suma 20.000,- eur bola vyplatená tak, že cez toto sporenie boli vykryté dlžoby, ktoré otec mal a zhruba suma 4.000,- eur mu bola vyplatená k jeho rukám. K účelu splátkového úveru s mesačnou splátkou 25,36 eur otec uviedol, že ho čerpal v 11/2011 tiež za účelom vykrytia dlhov a blížiacich sa Vianoc. Výživné dieťaťa zahŕňa podľa súdu predovšetkým sumu na uspokojovanie hmotných potrieb, akými sú šatstvo, obuv, hygienické pomôcky, prostriedky nápomocné pre rozširovanie a prehlbovanie jeho vzdelania, záujmov, záľub, úhradu kultúrnych, športových a rekreačných potrieb pričom miera týchto potrieb je odstupňovaná. Predovšetkým závisí od veku dieťaťa, jeho zdravotného stavu s tým, že potreby dieťaťa sú nižšie v jeho útlom veku v porovnaní s potrebami dieťaťa zaradeného do školského vzdelávacieho procesu. Je zrejmé, že zmena pomerov na strane oprávnených osôb teda

maloletého O. a maloletej Q. od poslednej úpravy v roku 2009 odôvodňovala zvýšenie výživného zo sumy 100,- eur mesačne na sumu 150,- eur mesačne na každé dieťa, podľa názoru súdu výživné v sume 200,- eur mesačne na každé dieťa, tak ako ho žiadala matka, pomery otca neumožňujú. Súd neprihliadol na majetkové pomery matky, keďže kritériami pri určení výšky výživného sú odôvodnené potreby maloletého, schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Výživné vo svojej podstate slúži aj na vyrovnanie osobnej starostlivosti vynakladanej druhým rodičom a ani okolnosť, že otcovi pribudla ďalšia vyživovacia povinnosť nebolo preto možné hodnotiť v neprospech maloletých detí a vyživovaciu povinnosť otca tak prenášať na ich matku. Súd taktiež u otca nezohľadnil mesačné splátky úverov spolu v sume 346,90 eur, účel čerpania ktorých u otca preveroval. V danom konaní sú rozhodujúce reálne schopnosti a možnosti poskytovať výživné v určitej výške, úhrady splátok čerpaných úverov súd vyhodnotil ako právne irelevantné, prístupovaním k ďalším úverom a pôžičkám otec na seba berie neprímerané majetkové riziká. Výživné má podľa Zákona o rodine prednosť pred ostatnými výdavkami rodiča a povinnosťou každého rodiča je korigovať si svoje výdavky tak, aby predovšetkým mohol plniť vyživovaciu povinnosť, ktorá mu vyplýva zo zákona. Čo sa týka návrhu otca na zníženie výživného zo sumy 100,- eur na sumu 50,- eur súd mal za to, že zníženie by bolo vzhľadom na vek oboch maloletých detí neadekvátne a to aj napriek ďalšej vyživovacej povinnosti otca. Počiatok zvýšenia výživného súd určil v zmysle návrhu matky, t.j. počnúc 1.5.2014, kedy vzrástli náklady matky na starostlivosť o maloletého O. aj v súvislosti s jeho potrebou odbornej psychickej pomoci, výdavkami na životné poistky a letný tábor. V zročnom výživnom za mesiace máj až september 2014 v sume 600,- eur zohľadnil sumu 30,- eur, ktorou otec v rozhodnom období prispel na výživu nad rámec povinného výživného. V súlade s § 160 O.s.p. súd povolil otcovi splácať tento zameškaný dlh 570,- eur v splátkach po 50,- eur mesačne spolu s bežným výživným, pod následkom straty výhody splátok. Rozhodnutie o náhrade trov konania súd prvého stupňa odôvodnil podľa § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p. s tým, že účastníkom im náhradu nepriznal, nakoľko v danom prípade šlo o konanie, ktoré sa mohlo začať i bez návrhu.

Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie otec maloletých detí. Podľa neho prvostupňový súd nesprávne vyhodnotil vykonané dôkazy, nakoľko na strane maloletých detí nedošlo k zmene pomerov. K zvýšeniu vyživovacej povinnosti nepostačuje samotné konštatovanie, že s odstupom piatich rokov a s vekom maloletých detí sa zvýšili aj ich náklady, ale je potrebné tieto aj preukázať. Zo strany matky nebol preukázaný nárast pravidelne opakujúcich sa nákladov na maloleté deti, okrem jednorazových nákladov ako sú okuliare, návšteva zubára, pomôcky na nový školský rok, znalecký posudok, letný tábor, ktoré nie sú pravidelne sa opakujúcimi mesačnými výdavkami a otec maloletých na tieto vždy nad rámec výživného v rámci svojich finančných možností prispieva. Otec maloletých detí poukázal na to, že si svoju vyživovaciu povinnosť plní riadne a včas. Ani jedenkrát s úhradou výživného nemeškal. Podľa neho je nevyhnutné zväziť tú skutočnosť, že mu pribudla ďalšia vyživovacia povinnosť k maloletému E. I., pričom k zvýšeniu životnej úrovne otca nedošlo. Súd prvého stupňa tiež v rozhodnutí konštatoval, že nie je potrebné prihliadať na majetkové pomery matky a výživné otca slúži aj na vyrovnanie jej osobnej starostlivosti o maloleté deti. K tomu otec uvádza, že sa s maloletými deťmi každý druhý víkend stýka a rovnako im poskytuje osobnú starostlivosť a zabezpečuje im športové a kultúrne vyžitie. Poukázal na to, že ako policajt nesmie v rámci výkonu svojej funkcie vykonávať inú platenú funkciu, podnikateľskú činnosť alebo inú zárobkovú činnosť a byť členom správnych alebo kontrolných orgánov právnických osôb vykonávajúcich podnikateľskú činnosť, čo znamená, že nie je v reálnych možnostiach otca, aby si popri stálom príjme zvyšoval svoj príjem akýmkoľvek iným spôsobom. Podľa otca súd prvého stupňa ďalej nesprávne vyhodnotil dôkazy, keď v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že náklady na bývanie otca spolu so službami PEPAS predstavujú 124,73 eur, pričom zjavne neprihliadol na náklady za energie, ktoré mesačne predstavujú 98,- eur. Náklady na bývanie otca sú teda spolu 222,73 eur mesačne. Čo sa týka úverov, ktoré boli otcovi poskytnuté a teraz ich musí splácať, vzhľadom na tri vyživovacie povinnosti boli úvery pre otca jediným riešením ako zabezpečiť potreby svojej rodiny. Ak súd prvého stupňa v tejto súvislosti konštatoval, že otec berie na seba neprímerané majetkové riziká, treba zväziť, či aj matka maloletých detí, ktorá spláca úver na bývanie, neberie na seba neprímerané majetkové riziká. Prvostupňový súd nevzal do úvahy ani ostatné výdavky otca ako napríklad platby za lieky, internet, telefón, stravy a podobne. Priemerné mesačne nevyhnutné náklady otca maloletých detí, bez stravy, predstavujú sumu 918,18 eur a so stravou 1.118,18 eur. Každý mesiac tak výdavky otca prevažujú nad jeho príjmami. V prípade, že bude otcovi zvýšená vyživovacia povinnosť na maloleté deti na 150,- eur mesačne na každé, bude tento stav viesť do situácie, keď nebude schopný plniť si svoje záväzky, čím sa dostane do platobnej neschopnosti. Prvostupňový súd tak svojím rozhodnutím ohrozuje záujem

maloletých detí. Vzhľadom na uvedené navrhol otec, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa tak, že výživné otca na maloletého O. zníži zo sumy 100,- eur na sumu 50,- eur mesačne a výživné na maloletú Q. zníži zo sumy 100,- eur na 50 eur mesačne a to s účinnosťou odo dňa právoplatnosti rozsudku.

K odvolaniu otca sa písomne vyjadrila matka maloletých detí. Podľa nej prvostupňový súd správne vyhodnotil vykonané dôkazy, nakoľko došlo k zmene pomerov. Čím väčšie deti, tým väčšie náklady na stravu, školské potreby, záujmové krúžky, oblečenie, cestovné a podobne. Maloletá Q. začala navštevovať tanečný krúžok, čo je 115,- eur ročne plus doprava, čo je mesačne 20,- eur a pribudla jej položka za stravu v školskej jedálni, čo je 22,- eur mesačne. Maloletý O. začal od septembra navštevovať krúžok karate, čo je 20,- mesačne plus doprava 40,- eur mesačne, keďže krúžok má trikrát do týždňa vo vzdialenosti 24 km obojsmerne. Bolo potrebné mu zakúpiť rukavice za 27,- eur. Stravuje sa v školskej jedálni, čo je 22,- eur mesačne. Náklady na školské potreby maloletých detí nie sú jednorazové ale matka ich musí vynakladať každú chvíľu. Odporca neprispel ničím ani na letný tábor ani na okuliare pre maloletú Q.. Na strane matky maloletých detí došlo tiež k zmene pomerov. Narodil sa jej syn X. G., ktorého si osvojil jej manžel a potom sa im narodili F. a F.. Odporca sa s maloletými deťmi O. a Q. nestretáva každý druhý týždeň, ako to uvádza v odvolaní. Maloletá Q. bola u otca za posledné štyri mesiace iba raz. Maloletý O. chodí k otcovi raz za mesiac. Nie je pravdou ani to, že otec prispieva na výživu maloletých detí nad rámec výživného. Za posledné štyri roky prispel len sumou 30 eur, aj to len v septembri pred pojednávaním. Navrhla preto, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil.

Kolízny opatrovník maloletých detí k odvolaniu otca písomne uviedol, že vyživovacia povinnosť určenú napadnutým rozsudkom súdu prvého stupňa považuje za primeranú veku a odôvodneným potrebám maloletých detí. Navrhol preto tento rozsudok v plnom rozsahu potvrdiť.

Krajský súd ako súd odvolací vec preskúmal podľa § 212 ods. 2 písm. a) O.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je potrebné v časti zvýšenia vyživovacej povinnosti otca na maloleté deti zmeniť podľa § 220 O.s.p. a v časti vo výroku o zamietnutí návrhu otca maloletých detí na zníženie vyživovacej povinnosti potvrdiť podľa § 219 ods. 1 O.s.p. z nasledovných dôvodov:

Zákon o rodine v ustanoveniach § 62 ods. 2 a § 75 ods. 1 zakotvuje povinnosť rodičov prispievať na výživu detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov, pričom pri určení rozsahu ich vyživovacej povinnosti súd prihliada k odôvodneným potrebám oprávneného, ako aj k ich schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomerom povinného a pri hodnotení týchto schopností, možností a majetkových pomerov povinného skúma, či sa povinný bez dôležitého dôvodu nevzdal výhodnejšieho zamestnania zárobku alebo majetkového prospechu, prípadne či nevzal na seba neprimerané majetkové riziká.

Ustanovenie § 78 ods. 1 veta prvá Zákona o rodine umožňuje zmeniť výšku výživného pokiaľ nastane zmena pomerov. Výživné sa určuje vždy podľa stavu, ktorý je daný v čase rozhodovania súdu o nároku detí. Plynutím času môže nastať akákoľvek zmena pomerov súvisiaca s vekom detí a s tým spojenými zvýšenými nákladmi na ich výživu a môže nastať aj zmena pomerov na strane rodičov, ktorá spravidla súvisí s ich zárobkovými, osobnými a majetkovými pomermi. Výživné však možno zmeniť len v prípade výraznej zmeny rozhodujúcich okolností, ktoré boli podkladom predchádzajúceho rozhodnutia tak na strane oprávneného, ako aj na strane povinného výživné platiť. V prípade, keď súd má rozhodovať o návrhu na zvýšenie výživného podľa tohto ustanovenia musí porovnávať pomery na strane osoby oprávnenej a povinnej, ktoré existovali v čase vydania predchádzajúceho rozhodnutia s pomermi, ktoré sú dané v období, na ktoré sa zvýšenie výživného má vzťahovať. Posúdenie opodstatnenosti návrhu na zvýšenie výživného pre maloleté dieťa je vecou voľnej úvahy súdu a závisí od možností a schopností osoby povinnej výživou a od odôvodnených potrieb osoby oprávnenej na výživné. Súdu v rámci tohto konania je povinný objasniť skutkový stav veci v zmysle § 120 ods. 2 O.s.p. a na základe zisteného stavu vykonať porovnanie pomerov účastníkov v čase poslednej úpravy výživného s pomermi v súčasnej dobe.

V prejednávanej veci z obsahu spisu vyplýva, že vyživovacia povinnosť k maloletým deťom O. a Q. bola naposledy určená rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota č.k. 1P/2/2009-37 zo dňa 1.12.2009, ktorým súd schválil rodičovskú dohodu, podľa ktorej sa otec zaviazal prispievať na výživu maloletých detí v sume 100,- eur mesačne na každé z detí. V tom čase mal maloletý O. 8 rokov a maloletá Q. 6 rokov. Ich bola nezamestnaná, ale pracovala na základe dohody formou dobrovoľníckej služby a v tej súvislosti poberala príspevok na aktivačnú činnosť v sume 5.130,- Sk v prepočte 170,28 eur, bývala spolu s maloletými deťmi v podnájme v 1,5 izbovom byte s mesačným nájomným 5.400,- Sk v prepočte 179,25 eur. Otec maloletých detí bol zamestnaný, v tom čase žil so svojou družkou v 3- izbovom byte a na nájomné spolu s inkasom prispieval sumou 3.500,- Sk v prepočte 116,7 eur mesačne. Jeho priemerný čistý mesačný príjem bol 20.765,- Sk v prepočte 689,27 eur. Platil životnú poisťku na O. 11,22 eur a Q. 14,05 eur mesačne, ktorú od 1.8.2009 navýšil a platil túto následne v sume po 15,- eur mesačne na každé dieťa.

V súčasnosti má maloletý O. 13 rokov a maloletá Q. 11 rokov. U maloletého O. vyvstala od mája 2014 potreba odbornej psychologickej pomoci v súvislosti s problémami v škole, začal navštevovať krúžok karate mimo miesta svojho bydliska. Maloletá Q. začala navštevovať tanečný krúžok mimo miesta jej bydliska a potrebuje okuliare, za ktoré matka platila 100,- eur. Od poslednej úpravy mala tiež zdravotné problémy súvisiace s dolnými končatinami. Matka maloletých detí je v súčasnosti poberateľkou rodičovského príspevku v sume 249,50 eur mesačne a prídavku na dieťa celkom v sume 115,50 eur mesačne. Jej manžel je samostatne zárobkovo činnou osobou a za rok 2013 jeho základ dane predstavoval sumu 6.676,84 eur. Matke pribudli dve vyživovacie povinnosti, v auguste 2012 sa jej narodili dvojčiky. Mesačné náklady matky na domácnosť sú: plyn 19 eur, električka 36,50 eur, električka 50,- eur, voda 35 eur, internet 13 eur, drevo 700,- eur ročne a spláca dva úvery. Na nákladoch s bývaním a stravou sa podieľajú aj rodičia matky. Mesačné náklady v súvislosti so starostlivosťou o maloletého O. a Q. sú cestovné 40,- eur, životné poisťky 40,- eur, potreby do školy 30,- eur, oblečenie a obuv 50,- eur, strava 430,- eur. Matka tiež platí za návštevu maloletého O. u psychológa 15,- eur, platila náklady na vyhotovenie znaleckého posudku 60,- eur, za návštevu maloletých detí u zubára platí 20,- eur, pomôcky na nový školský rok vyčíslila na cca sumu 70 až 100,- eur jednorázovo, počas školského roka na pracovné zošity O. sumu 15,60 eur, Simonu sumu 19,- eur. Otec maloletých detí dosahuje v súčasnosti priemerný čistý mesačný zárobok 813,75 eur a spolu s daňovým bonusom 21,41 eur celkom v sume 835,16 eur. Po zrušení životných poisťiek maloletých detí mu bolo vyplatené „odbavné“ 1.233,66 eur. Otcovi sa narodil 8.6.2012 syn E. O.. Družka otca maloletých detí, s ktorou žije v spoločnej domácnosti a vychováva spoločného syna poberá prídavok na dieťa vo výške 23,52 eur a rodičovský príspevok vo výške 203,20 eur mesačne. Mesačné náklady otca na domácnosť sú: nájomné za byt 82,45 eur mesačne, poplatok správa bytu 42,28 eur, plyn 53,- eur mesačne, elektrina 45,- eur mesačne, satelit 10,90 eur mesačne, internet 11,62 eur mesačne, telefón 40,- eur mesačne, lieky na vysoký krvný tlak 3,57 eur mesačne, cestovné benzín 30,- eur mesačne, autobus 13,30 eur mesačne, ročná platba za komunálny odpad 22,- eur a nakoniec aj splátky rôznych úverov.

Z vyššie uvedeného je zrejmé, tak ako správne konštatoval aj súd prvého stupňa, že preukázateľne došlo k zmene pomerov od poslednej úpravy výživného, a to tak u maloletých detí O. a Q. ako aj na strane ich rodičov. U maloletých detí O. a Q. náklady na výživu oproti predchádzajúcej úprave výživného vzrástli. Deti sú o 5 rokov staršie, navštevujú vyššie ročníky základnej školy. Je len logické, bez toho, aby toto bolo potrebné preukazovať, že s vekom maloletých detí rastú náklady na ich stravu, ošatenie i školské pomôcky. Tak je tomu nepochybne i v prípade maloletých O. a Q.. Okrem toho tieto maloleté deti začali navštevovať krúžky, ktoré predtým nenavštevovali /O. karate, Q. tanečný krúžok/ a pribudli náklady v súvislosti s návštevami maloletého O. u psychológa a potrebou nosenia okuliarov u maloletej Q..

K zmene pomerov došlo aj na strane matky maloletých detí, ktorá síce nie je zamestnaná, je na materskej dovolenke ale jej príjem vzrástol skoro o 200 eur mesačne. Okrem toho má manžela, ktorý je samostatne zárobkovo činnou osobou a za rok 2013 jeho základ dane predstavoval sumu 6.676,84 eur. Matke ale tiež pribudli dve vyživovacie povinnosti, v auguste 2012 sa jej narodili dvojčiky.

Zmena pomerov nastala aj u otca maloletých detí. Jeho príjem zo zamestnania je vyšší o cca 145,- eur mesačne. Má družku, ktorá poberá prídavok na dieťa vo výške 23,52 eur a rodičovský príspevok vo výške 203,20 eur mesačne. Pribudla mu jedna vyživovacia povinnosť, dňa 8.6.2012 sa mu narodil syn E..

Je zrejmé, že zmena pomerov na strane maloletých detí O. a Q. vyžaduje zvýšené náklady na ich výživu. Tieto nemôže v celom rozsahu kryť matka maloletých detí, pretože aj keď v súčasnosti žije s manželom, ktorý má príjem a aj jej samej príjem narástol, pribudli jej aj dve nové vyživovacie povinnosti. Je preto odôvodnené, aby sa na krytí nákladov na výživu maloletých O. a Q. podieľal aj ich otec a to navýšením výživného, ktoré je povinný im platiť. Nie je však dôvodné, aby vyživovacia povinnosť otca bola zvýšená v takej miere ako požadovala matka maloletých detí /200,- eur mesačne na každé dieťa/ a dokonca ani v takej miere, ako o tom rozhodol v napadnutom rozsudku súd prvého stupňa /150,- eur mesačne na každé dieťa/. Otcovi maloletých detí síce vzrástol príjem o cca 145,- eur mesačne a súd nemôže prihliadať na jeho výdavky na splácanie úverov, pred ktorými má vyživovacia povinnosti na deti prednosť, ale otcovi maloletých detí tiež pribudla ďalšia vyživovacia povinnosť. Toto je potrebné vziať do úvahy ako objektívnu skutočnosť majúcu vplyv na súčasné možnosti otca plniť vyživovaciu povinnosť.

Posúdením všetkých uvedených skutočností dospel odvolací súd k záveru, že zistená zmena pomerov tak na strane maloletých detí O. a Q. ako aj zmeny pomerov na strane ich rodičov odôvodňujú zvýšiť vyživovaciu povinnosť otca na maloletého O. zo sumy 100,- eur mesačne na sumu 125,- eur mesačne a na maloletú Q. zo sumy 100,- eur mesačne na sumu 115,- eur mesačne s účinnosťou od 1.5.2014. Takto zvýšené výživné zohľadňuje nielen oprávnené potreby maloletých detí ale aj schopnosti a možnosti oboch ich rodičov prispievať na ich výživu. K rozdielnej miere zvýšenia vyživovacej povinnosti u maloletých detí odvolací súd pristúpil vzhľadom na rozdielny vek detí a vyššie výdavky na mimoškolskú činnosť u maloletého O. oproti maloletej Q..

Odvolací súd preto napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v časti zvýšenia vyživovacej povinnosti otca na maloleté deti podľa § 220 O.s.p. zmenil tak ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku. Zvýšené výživné odvolací súd uložil otcovi platiť, tak ako súd prvého stupňa s účinnosťou od 1.5.2014. Spätné zvýšenie výživného /matka podala návrh na zvýšenie dňa 9.6.2014 a výživné bolo zvýšené od 1.5.2014/ bolo odôvodnené v súvislosti s nárastom nákladov matky na odbornú psychickú pomoc pre maloletého O., výdavky na životné poistky a letný tábor maloletých detí.

Zároveň podľa § 211 ods. 2 v spojení s § 160 ods. 1 O.s.p. odvolací súd povolil otcovi zaplatiť zročné zvýšené výživné za čas od 1.5.2014 do 28.2.2015 /v čase vyhlásenia rozsudku odvolacieho súdu bolo už splatné výživné otca na maloletú za mesiac február 2015, keď výživné sa platí vopred a výživné za uvedený mesiac tak bolo splatné do 15.1.2015/, čo za uvedené obdobie 10 mesiacov a zohľadnení otcom nad rámec určeného výživného zaplatených 30,- eur na obe deti /15,- eur na jedno dieťa/ predstavuje 235,- eur u maloletého O. a 135,- eur u maloletej Q.. Výšku mesačných splátok splatného zvýšenia výživného odvolací súd určil u maloletého O. na 30,- eur mesačne a u maloletej Q. na 20 eur mesačne, keď takéto splátky zabezpečia zaplatenie zvýšenia výživného do jedného roka a zároveň je ich platenie podľa názoru súdu v možnostiach a schopnostiach otca a to i po zohľadnení zvýšeného výživného, ktoré bude odteraz otec platiť. Zároveň súd určil podmienku splácania zvýšenia výživného tak, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia, ktorá podmienka zabezpečí riadnu platobnú disciplínu otca pri splácaní.

Týmto sa zmenil rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota č.k. 1P/2/2009-37 zo dňa 1.12.2009 v časti vyživovacej povinnosti otca k maloletému O. I., narodenému XX.X.XXXX a k maloletej Q. I., narodenej XX.X..XXXX.

Pokiaľ ide o rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o zamietnutí návrhu otca na zníženie vyživovacej povinnosti, tu odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny potvrdil, pretože ako bolo vyššie uvedené zmena pomerov maloletých detí a ich rodičov od poslednej úpravy výživného otca na maloleté deti odôvodnila zvýšenie výživného otca na maloleté deti a nie jeho zníženie.

O náhrade trov konania účastníkov rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 2 v spojení s § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p. tak, že žiadnemu z účastníkov právo na náhradu trov konania nepriznal, pretože vo veci išlo o konanie, ktoré mohlo začať aj bez návrhu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.